

1

DAIĻĒS ISTORIJOS STUDIJOS
KULTŪROS, FILOSOFIJOS IR MENO INSTITŪTAS

XX amžiaus pradžios Vilnius:
modernėjančios kultūros židinys

Wilno początku XX wieku:
ognisko modernizującej się kultury

UDK 73.03(474.5)(091)(06)

Dv46

Sudarė / Opracowała

LAIMA LAUČKAITĖ

Recenzavo / Recenzowali

habil. dr. IRENA ALEKSAITĖ

dr. NATALIJA ARLAUSKAITĖ

dr. VYTAUTAS BERENIS

dr. ERIKA GRIGORAVIČIENĖ

dr. INGRIDA KORSKAITĖ

dr. JOLITA MULEVIČIŪTĖ

dr. AUŠRINĖ SLAVINSKIENĖ

dr. LIJANA NATALEVIČIENĖ

dr. VLADAS SIRUTAVIČIUS

dr. JOLANTA ŠIRKAITĖ

dr. SKAIDRA TRILUPAITYTĖ

dr. JŪRATĖ TUTLYTĖ

Lietuviško teksto redaktorė / Opracowanie redakcyjne tekstu litewskiego

ONA BALKEVIČIENĖ

Lenkiško teksto redaktorės / Opracowanie redakcyjne tekstu polskiego

ANNA BARANOWA

BOŻENA TAUTKIENĖ

Leidinių finansavo Švietimo ir mokslo ministerijos Mokslo ir studijų departamentas
Publikaciją finansował Departament Nauki i Studiów Ministerstwa Oświaty i Nauki

Leidinių padėjo parengti / Publikacja zrealizowana przy udziale

INSTYTUT POLSKI

LENKŲ INSTITUTAS

TURINYS

Ižanga/Wstęp	67
TOMASZ GRYGLEWICZ	
Ar Vilnius priklausio Vidurio Europai?	8
Czy Wilno leży w Europie Środkowej?	13
ANDRZEJ ROMANOWSKI	
Vilnietiškasis „modernizmo laukimas“	18
Wileńskie „czekanie na modernizm“	25
STEFANIA KOZAKOWSKA-KRZYSZTOFOWICZ	
Lenkų dailininkų draugijos „Sztuka“ paroda Vilniuje – naujo stiliaus dailės salonas ..	33
Wileńska wystawa towarzystwa artystów polskich „Sztuka“ salonem sztuki w nowym stylu	41
LAIMA LAUČKAITĖ	
„Ars“ parodos recepcija Vilniuje	47
Recepcja wystawy „Ars“ w Wilnie	53
HELMUTAS ŠABASEVIČIUS	
Ferdinandas Ruščicas ir XX a. pradžios Vilniaus teatro vizija	58
Ferdynand Ruszczyc i wizja teatru wileńskiego początku XX wieku	66
ALEKSANDRA GIEŁDOŃ-PASZEK	
Ferdinandas Ruščicas – pedagogas ir Vilnijos peizažistas	73
Ferdynand Ruszczyc jako pedagog i pejzażysta Wileńszczyzny	81
ALGĖ ANDRIULYTĖ	
Tapybos ir fotografijos santykis: Ferdinandas Ruščicas ir Janas Bulhakas	88
Związek malarstwa i fotografii: Ferdynand Ruszczyc i Jan Bulhak	95
NIJOLĖ LUKŠIONYTĖ-TOLVAIŠIENĖ	
„Meno šventovės“ vaizdinys XX a. pradžios Vilniaus pastatuose	100
Model „Šventyni sztuki“ w budynkach Wilna początku XX wieku	108
GIEDRĖ JANKEVIČIUTĖ	
Meno ir amatų sąjūdžio aidai XX a. pradžios lietuvių dailininkų kūryboje bei veikloje	113
Echa ruchu odrodzenia sztuki i rzemiosła w twórczości i działalności artystów litewskich początku XX wieku	123
RASA ANDRIUŠYTĖ-ŽUKIENĖ	
Jaunosios Lenkijos idėjų atspindžiai M. K. Čiurlionio tekstuose	130
Odzwierciedlenie myśli Młodej Polski w tekstach M.K. Čiurlionisa	138
ANNA BARANOWA	
Gamtos muzika. Peizažo abstraktėjimo problema Wojciecho Weisso ir M.K. Čiurlionio kūryboje	145
Muzyka natury. Problem abstrahizacji pejzażu w twórczości Wojciecha Weissa i M. K. Čiurlionisa	154
ANDRZEJ SZCZERSKI	
Zakopanės stilius: lenkiškasis ar jogailiškasis?	163
Styl zakopiański – polski czy jagielloński?	171
PAVEL LAVRINEC	
Rusų simbolistų rašytojų viešnagės Vilniuje	179
Wizyty rosyjskich pisarzy symbolistów w Wilnie	184
RIMANTAS MIKNYS	
Tautos, visuomenės ir valstybės sampratos ypatumai Vilniaus intelektinėje aplinkoje XX a. pradžioje	189
Cechy koncepcji narodu, społeczeństwa i państwa w środowisku intelektualnym Wilna początku XX wieku	197
Asmenvardžių rodyklė / Indeks nazwisk	205
Iliustracijų sąrašas / Spis ilustracji	218